1859. N°. 124.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

WOENSDAG 12 OCTOBER.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke Nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 11 October.

Wij vernemen dat de openbare vergadering, die de Leydsche rederijkerskamer *Vondel*, den 20 dezer ten voordeele van de Kweekschool voor Zeevaart alhier zou geven, en waartoe in de jongst gehouden raadsvergadering het kosteloos gebruik der stads-gehoorzaal was toegestaan, op dien dag niet zal plaats hebben, maar, ten gevolge van de juist op denzelfden dag plaats hebbende inwijding van het nieuwe Academische gebouw op de Ruine, eenige dagen later zal gehouden worden.

— Sedert 8 Febr. ll., zijnde de *dies natalis* der hoogeschool, zijn alhier tot en met ultimo September ingeschreven 95 studenten, verdeeld als volgt:

	te Leyden studerende:	van de Athenaea:
Geneeskunde	9	5
Regten	45	4
Godgeleerheid	20	8
Letteren	3	1
	77	18

— Vergelijkende Staat van de zuivere opbrengst der opcenten en eigene middelen, ten behoeve dezer gemeente geheven, gedurende de maanden September 1858 en 1859, alsmede van die opbrengst over de 9 eerste maanden dier beide jaren.

MIDDELEN.	Zuivere opbrengst over de maand September.		Zuivere opbrengst over de 9 eerste maanden.	
	1858	1859	1858	1859
Geslagt (*bijopcenten en invoer*)	ƒ 1859.67	ƒ 2172.81	ƒ 16727.30	ƒ 16375.71½
Binnenl. Gedistilleerd (*idem*)	4491.74½	3803.74	36086.22	37826.01½
Buitenl. Gedistilleerd (*idem*)	164.00½	39.47½	1988.54	1356.06
Likeuren (*idem*)	3.14½	12.80½	244.96	280.96½
Gemaal (*eigen middel*)	4387.58	6760.77	46064.20½	48330.90
Wijn, Fruit- en Kunstwijn (*id.*)	1327.87½	1742.47½	13102.50	12207.—
Turf (*idem*)	1886.67½	1656.39	8731.25½	11077.67
Steenkolen (*idem*)	1223.95	1119.50	4788.60	3387.25
Brandhout (*idem*)	425.47½	288.95	2151.85	2541.10
	ƒ15770.12	ƒ17596.91½	ƒ129885.43	ƒ133472.67

— Het telegraafkantoor van de Holl. ijzeren spoorweg-maatschappij zal gedurende de winterdienst alhier geopend zijn van 8 ure des voormiddags tot 9 ure 30 minuten des namiddags.

— Men verneemt, dat de Nederl. maatschappij van nijverheid besloten heeft, hare algemeene vergadering te Arnhem te houden op den tweeden Dingsdag in Julij 1860 en het 4de nijverheids-congres op Donderdag daaraanvolgende, bij welke gelegenheid zij voornemens is tevens eene tentoonstelling van voorwerpen van nijverheid te doen plaats hebben.

— De heer Jacobus Buissink, onlangs te Alkmaar overleden, heeft bij zijnen uitersten wil vermaakt aan de St. Dominicus-Parochiekerk ƒ2000, aan de nieuw gebouwd wordende St. Laurentius-Parochiekerk ƒ500, aan het r. k. weeshuis ƒ1500 en aan de vereeniging van den H. Vincentius van Paulo ƒ1000.

— In het laatst dezer maand zal te Hellevoetsluis worden ingescheept, aan boord van het transportschip *de Heldin*, een detachement suppletietroepen, sterk 50 man, ten einde met dien bodem naar Curaçao te worden overgebragt

— Men meldt uit Harderwijk, dat het aantal militairen, voor de Indiën aangeworven, gedurende de maand September ll. het aanzienlijk cijfer van 480 heeft bereikt.

— De heer Albertus Jans Hingst, pred. te Oosterend, gem. Wonseradeel, in Friesland, zal op den 16den dezer gedachtenis vieren van zijne 60-jarige dienst bij de Ned. herv. kerk.

— Uit Koevorden wordt geschreven dat men in die streken druk bezig is met het inzamelen der boekweit. Zoowel wat de hoeveelheid als de hoedanigheid betreft, laat de oogst niets te wenschen over en is sedert 1846 niet zoo voordeelig geweest.

— Den 6den dezer is de nieuwe stoomweverij der heeren Scholten & Co. te Almelo, voor 300 stoomweefgetouwen ingerigt, feestelijk ingewijd.

— Het tijdschrift *de Vereeniging*, uitgegeven door ds. Heldring, bevat het berigt, dat de Hollandsche commissaris te Nagasaki in Japan sterk is tegen de zending in Japan, en geene Hollandsche zendelingen in dat rijk toelaten wil. Zelfs heeft hij Japansche beambten, die Nieuwe Testamenten hadden willen aannemen, overgehaald om die te weigeren.

— Het eindcijfer der begrooting voor hoofdst. VIII (*Marine*) voor 1860 is ƒ8,826,958, dat is ƒ3,956 minder dan in 1859. Voor dok-, haven- en sluiswerken te Willemsoord wordt thans ƒ650,780 uitgetrokken. In de memorie van toelichting wordt aangemerkt, dat het stoomfregat *Evertsen* als de type is aangenomen voor de te bouwen stoomfregatten; dat dit reeds op de *Zeeland* en de *Adolf van Nassau* is toegepast, en dat aan het ontwerp om *de Ruyter* tot stoomfregat in te rigten gevolg is gegeven. De tweede typen voor de stoomschepen 2de kl., voorn. voor de dienst in O. I. bestemd, zijn de *Groningen*, de *Citadel* en de *Adm. Koopman*. Het laatstgenoemde schijnt het best aan de vereischten te voldoen. Geene stoomschepen zullen voortaan zonder nut in conservatie verslijten. De linieschepen *Koning*, *Koningin* en *de Zeeuw*, de fregatten *Prins Hendrik*, *Prins Frederik*, *Prinses Sophia* en *Ceres* zullen tot drijvende batterijen worden ingerigt. De *Pro Patria* voldoet goed, en alzoo zal met het einde van het jaar 1860 het doel, om onze binnenlandsche middelen ter verdediging te water op de hoogte te brengen, welke door het comité van defensie wenschelijk is geacht, grootendeels zijn bereikt.

Het oefenings-eskader heeft goede diensten gedaan, zoo voor de kennis der eigenschappen van de schepen, als van hetgeen aan dezelve nog kan veranderd en verbeterd worden. Ook ten aanzien der bemanning bestaat reden van tevredenheid. De maatregelen ter opleiding van officieren beginnen meer en meer gunstig te werken, en de ondervinding van het instituut te Willemsoord is bevredigend.

Voor de Oost-Indische dienst zijn uitgetrokken 31 schepen, waaronder 20 met stoom; voor de West-Indische dienst 6 schepen, waaronder 3 met stoom; voor het oefenings-eskader 3 fregatten; voor buitenlandsche dienst en verwisseling 7 schepen, waaronder 5 met stoom; voor binnenl. dienst 4 wachtschepen, 3 kanonneerbooten en 4 instructie-vaartuigen.

De zorg voor de aanschaffing, waarneming, beoordeeling, goedkeuring en verstrekking der rijks-zee-instrumenten is gebleken een zeer omslagtig en werkzaam beheer te zijn. Gaarne is aan den wensch van den bij uitnemendheid tot dit werk bevoegden hoogleeraar Kaiser om meerdere hulp toegegeven. Men acht zich gelukkig hierdoor eenen man, die met den grootsten ijver voor deze hoogst gewigtige zaak bezield is, voor de dienst der marine te kunnen behouden. De telegrafische verbinding van het observatorium te Leyden met de directiën der marine te Willemsoord, Vlissingen en Hellevoetsluis is tot stand gebragt, en belooft voor de juiste waarnemingen van den tijd enz. goede vruchten.

De minister verklaart ook dat door de ijverige bemoeijingen der commissie van beheer en opppertoezigt van de kweekschool voor zeevaart te Leyden een belangrijk aantal geschikte jongens voor de zeedienst zijn verkregen, waarvan onderscheidene bij de opleiding voor bootsmansleerlingen zijn geplaatst.

Het Xde hoofdstuk (*Oorlog*) is geraamd op ƒ11,930,000. Uit de memorie van toelichting blijkt, dat de nieuw opgetreden minister van oorlog overtuigd is van den onvolledigen toestand, waarin 's lands weerbaarheid zich nog steeds bevindt en van de behoefte aan eene duurzame verbetering, opbouwing en voorziening. — De minister is van oordeel, dat men op allerlei wijze moet trachten het getal vrijwilligers te doen toenemen, hetgeen echter niet kan geschieden, indien er voor het lot van den soldaat niet beter wordt zorg gedragen, waarbij ook hunne huisvesting voornamelijk in aanmerking komt, zoodat men op verbetering der middelen van kazernering, en wel bepaaldelijk der gebouwen en hunne inrigting, zal moeten bedacht zijn. Ook vordert 's lands weerbaarheid dringend, dat de miliciens doorgaande meer worden geoefend, dan tot nu toe het geval is geweest; de minister heeft uit dien hoofde niet geaarzeld, daartoe reeds bij de tegenwoordige begrooting eene zekere som aan te vragen. Voorts zal 's lands weerbaarheid nog aanmerkelijk kunnen winnen, zoodra eene nieuwe wet tot regeling der nat. militie, naar de bepalingen der in werking zijnde grondwet, zal zijn tot stand gekomen, waarvan men de indiening nog in dit zittingjaar zal kunnen verwachten. Eerst wanneer aan dat gedeelte van art. 189 grondwet zal zijn uitvoering gegeven, kan het onderwerp der schutterijen in overweging worden genomen.

Nadat de minister in algemeene trekken zijne meening heeft uiteengezet wegens de noodzakelijkheid, om het getal strijders te vermeerderen, geeft hij nog kortelijk op, voor welke verbeteringen hij de zamenstelling van het leger vatbaar acht. Zoo heeft bijv. het regiment grenadiers en jagers, even als alle andere corpsen van het leger, behoefte aan een depôt. Zoo zal het Limburgsche bondscontingent in stand worden gehouden, waarop voor de eigenlijke verdediging des rijks niet onbepaald mag gerekend worden. Het wapen der artillerie behoeft voor het oogenblik geene wijziging, en de vesting-artillerie zal dan eerst uitbreiding behoeven, zoo 's lands defensie, zoowel aan de land- als aan de zeezijde, eenmaal voor goed zal zijn geregeld.

Het batallon mineurs en sapeurs dient met ééne compagnie vermeerderd te worden. Wat de passive middelen van verdediging betreft, is de minister van oordeel, dat de grondvoorraad van het materieel der artillerie zich in het algemeen in eenen goeden staat bevindt. Het geweer, waarmede het leger op dit oogenblik gewapend is, voldoet niet aan de eischen van den tijd; een kleiner kaliber moet worden aangenomen. Ook zal de minister zijne aandacht gevestigd houden op de aanmerkelijke veranderingen, die thans meer en meer ten opzigte van het geschut bij de verschillende legers worden waargenomen of reeds dadelijk in toepassing zijn gebragt, doch aangezien deze gewigtige zaak, hoewel niet meer in hare geboorte, dan toch op verre na niet tot genoegzame rijpheid is gekomen, zoo schijnt het geraden, hierin met voorzigtigheid en zonder overhaasting te werk te gaan. Eindelijk zal ook met opzigt tot de werken der genie tot eene vaste bepaling behooren te worden overgegaan.

's GRAVENHAGE, 11 October.

Z. M. heeft aan den heer mr. Barnet Lyon, vice-consul van Frankrijk te Paramaribo, vergunning verleend tot het dragen van de versierselen der orde van den H. Stanislas 3de klasse, hem door den keizer van Rusland geschonken.

— Z. K. H. de graaf van Vlaanderen is gisteren middag laatstelijk uit Haarlem in deze residentie aangekomen. Z. K. H. heeft zich, in een rijtuig gezeten, en door 's konings adjudant, den heer Dumonceau, vergezeld, naar het hôtel van den Belgischen minister begeven, bij wien hij zijn intrek heeft genomen. Heden morgen heeft de graaf met zijn gevolg eene dienst in de r. k. kerk van St. Lodewijk en Antonius aan de Princessegracht bijgewoond, waarbij ook de leden van het gezantschap tegenwoordig waren. Ten twee ure werd door Z. K. H. gehoor aan de ministers en aan de diplomatie verleend.

— De baron van Brienen van de Groote Lindt zal heden op zijn buitengoed nabij de residentie aan den graaf van Vlaanderen een dejeuner dinatoir aanbieden.

— Morgen middag zal er bij den baron Dujardin, minister van Belgie alhier, een groot diner worden gehouden.

— De markies Tgaliacarna, nieuw benoemd minister van Z. M. den koning van Sardinie bij het Nederl. hof, is alhier aangekomen.

— Heden morgen is het stoffelijk overschot van wijlen F. baron de Smeth van Deurne en Liessel, oud-kamerheer van Z. M. koning Willem I, van hier naar Alphen gebragt, om aldaar in het familiegraf te worden bijgezet.

— Gisteren heeft de arr.-regtbank alhier uitspraak gedaan in de zaak der 5 personen, te Scheveningen woonachtig, aangeklaagd van militaire kleedingstukken te hebben gekocht, zonder toestemming daartoe te kunnen vertoonen van den kommanderenden officier. Drie hunner zijn schuldig verklaard en veroordeeld ieder tot eene gevangenisstraf van 7 dagen.

— De afdeelingen van de tweede kamer der staten-generaal hebben een aanvang gemaakt met het onderzoek van de ontwerpen van wet, uitmakende de staatsbegrooting voor het jaar 1860.

— Sedert den 7den dezer zijn door 7 bommen te Scheveningen aangebragt 509,000 stuks steurharing en 3 ton pekelharing. Daar op 4 na al de vaartuigen naar de Engelsche kust zijn afgezeild, maken de visschers van Egmond en Zandvoort daarvan gebruik om onze markt van versche visch te voorzien.

AMSTERDAM, 10 October.

Heden hield de taal- en letterkundige afdeeling van de kon. akademie van wetenschappen eene gewone vergadering. Tegenwoordig waren de heeren: Koenen, Bake, Bakhuizen van den Brink, Boot, Brill, Delprat, Dirks, de Geer, van Heusde, Hoffman, Hulleman, Janssen, Karsten, Leemans, van Lennep, G. Mees Az., W. C. Mees, Millies, Moll, Roorda, Rutgers, Sloet, G. de Vries Az. en de Wal.

De secretaris deelde de ontvangst mede van een schrijven van mevr. van Assen, meldende het overlijden van haren echtgenoot, en van een Latijnsch vers als antwoord op de prijsvraag van wege het legaat van Hoeufft.

De commissie voor de philologische zending in Spanje werd op verzoek van den heer Bake diligent verklaard.

De heer van Lennep bragt verslag uit over de verhandeling des heeren Kist, betrekkelijk de brieven van Karel V. Hierover voerden het woord de heeren Bakhuizen van den Brink, de Wal en van Lennep. Er werd besloten dit verslag terug te zenden aan de commissie, ten einde in overleg te treden met den heer Kist, over de wijze van openbaarmaking.

De heer Koenen bragt vervolgens hulde aan de nagedachtenis van mr. C. J. van Assen, in leven hoogleeraar bij de hoogeschool te Leyden en lid dezer akademie. Dit stuk zal opgenomen worden in het jaarboek der akademie.

De heer Moll bragt namens de commissie ad hoc verslag uit over de bijdrage van den heer Leemans, betreffende de muurschilderijen in eenige Nederlandsche kerken ontdekt. De conclusie van het rapport strekte, om de bijdrage met eenige wijzigingen in de werken der akademie op te nemen. In dien zin werd besloten.

Vervolgens heeft de heer Roorda eene voordragt gehouden over de algemeene beginselen van versbouw en prosodie, met bijzondere toepassing op de Nederlandsche, zoowel middeleeuwsche als nieuwere. Van wege de uitvoerigheid zal deze voordragt in eene volgende bijeenkomst voortgezet worden.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

BELGIE.

BRUSSEL, 10 October.

Het *Journ. de Charleroi* meldt dat te Montigny-le-Tilleul een aloud handschrift is gevonden, handelende over de oorlogen van Julius Cesar met de Belgen. Volgens dat stuk zou de groote slag der Nerviërs niet te Presles, maar te Montigny-le-Tilleul zijn geleverd.

— Te Brugge is een gebouw ingestort, waarin beneden eene aanzienlijke partij guano en boven 200,000 Ned. ℔ cichorei waren opgeslagen. Gelukkig hadden de in het gebouw aanwezige werklieden nog den tijd om zich uit de voeten te maken.

ENGELAND.

LONDEN, 9 October.

De heer W. Gijselman, een talentvol Hollandsch schilder en leerling van den heer B. C. Koekkoek, werd in de vorige week op het kasteel Balmoral aan de koningin voorgesteld, die hem de vervaardiging opdroeg van eene schilderij, die het kasteel en het daarom gelegen landschap moet voorstellen.

— De regering heeft last gegeven tot het bouwen van een stoomlinieschip van 91 stukken en een stoomfregat van 57 stukken.

— Gisteren morgen hebben alhier bijna gelijktijdig drie hevige branden plaats gehad, waarvan een in eene uitgestrekte fabriek, die genoegzaam geheel is vernield.

— Voor de oprigting van een Duitsch hospitaal alhier heeft men door het verkoopen en verloten van een groot aantal voorwerpen, uit Duitschland ontvangen, eene som van 2700 £ bijeen gebragt.

— Eene deputatie van handelaars in katoen te Liverpool heeft zich bij de Amerik. kamer van koophandel in die stad vervoegd, om te klagen over de massa zand, steenen of vuilnis, welke in de uit Amerika ontvangen katoen wordt aangetroffen en tusschen de 30 en 50 pCt. van het gewigt der balen bedraagt.

— Onze dagbladen houden zich bezig met het onderzoek der depêches van den heer Bruce, omtrent de zaken in China, die dezer dagen zijn openbaar gemaakt. Hun oordeel is verschillend en iedere partij wil de schuld van zich afwerpen. Men kan echter gerust aannemen dat Engeland nu twee jaren geleden een misslag heeft begaan, door den oorlog met China te beginnen, op welken moeijelijken weg het thans moet voortgaan.

— Het nieuwe belasting-ontwerp op de inkomsten te Calcutta is, volgens berigten van daar van 31 Aug., door de wetgevende vergadering aangenomen, met het besluit alle ambtenaren daaraan te onderwerpen. Deze income-tax zal, volgens den correspondent van den *Times*, indien geene algemeene opstand uitbarst, 4 millioen opleveren, en het Indische financiewezen herstellen.

FRANKRIJK.

PARIJS, 9 October.

Onze regering is natuurlijk zeer verontwaardigd over den moord aan den kolonel Anviti, te Parma, gepleegd. Per telegraaf is terstond aan onzen vertegenwoordiger aldaar last gegeven de stad te verlaten, indien de schuldigen niet terstond eene voorbeeldige straf ontvangen.

De noodzakelijkheid eener krachtige onderdrukking van zulke buitensporigheden is niet te betwijfelen en zal ook wel in de eerste plaats gevoeld worden door het tegenwoordige bestuur van Parma. Het mag niet dulden dat een hoop ellendelingen de vrijheidsbeweging, die tot hiertoe eene regelmatige en kalme ontwikkeling had, bezoedeld worde. Maar men zal zich niet bij het straffen der schuldigen kunnen bepalen. Er zal meer moeten gedaan worden. Men zal aan de partij der orde, die tot hiertoe de beweging op eene waardige wijze heeft geleid, een krachtigen steun moeten verschaffen. De ongelukkige toestand waarin Italië verkeert moet een einde nemen, en aan de zoo eenparige wenschen en verlangens der bevolking moet regt wedervaren, zoo men niet zien wil dat overal eene doldriftige menigte de overhand verkrijge.

De Sardinische regering heeft dit gevoelen ook uitgedrukt in het verslag omtrent het gebeurde te Parma, dat zij aan haren vertegenwoordiger alhier heeft toegezonden. Zij is van oordeel dat eene zoodanige buitensporigheid niet plaats gehad zou hebben, bijaldien er over Midden-Italië een regentschap was ingesteld geworden, in de plaats van de voorloopige besturen, die door den drang der omstandigheden werden in het leven geroepen, en wier gezag door de heethoofden gemakkelijk kan betwist worden.

Dat zij, die voor de herstelling der vorige orde van zaken in Italië ijveren, van het gebeurde gebruik maken, om het tegenwoordig bestuur in een hoogst ongunstig licht te plaatsen, kan niemand bevreemden. — De *Patrie*, over den moord van den kolonel Anviti sprekende, zegt: Wij willen niets tot vergoelijking dier verfoeijelijke misdaad zeggen; doch het was eene verregaande onvoorzigtigheid van hem zich te wagen in eene stad, waar hij zich in 5 jaren niet vertoond had, en er den haat der bevolking te komen tarten. Hij wist dat het aandenken aan de jammerlijkste voorvallen der regering van wijlen den vorigen hertog, in al wiens daden hij de hand had gehad, door zijne verschijning te Parma weder verlevendigd zou worden. Het was hem niet onbekend, hoe gehaat hij was bij zoo vele familiën, welke hij door de onregtvaardige uitoefening van zijnen invloed benadeeld of gekwetst had (hij is voorzitter geweest van den krijgsraad, die over staatsmisdaden vonnis moest vellen). Dit kon hem des te minder onbekend zijn, daar hij bij den dood van den hertog door het gouvernement der hertogin-regentes, uit vrees dat zijne tegenwoordigheid te Parma aanleiding tot rustverstoring zou geven, op pensioen gesteld en naar Piacenza verwezen was, alwaar hij in de laatste 5 jaren verblijf heeft gehouden.

— Naar men uit Zurich schrijft duren de onderhandelingen der conferentie nog voort. Men zag de sluiting der beraadslagingen vooreerst nog niet te gemoet. De voornaamste hinderpaal zou nog gelegen zijn in de regeling der schuld, waaromtrent Oostenrijk niet genoeg wil toegeven.

Onder de redenen, die men als oorzaken van de vertraging der werkzaamheden te Zurich opgeeft, telt men eene verandering die in denkwijze des keizers zou ontstaan zijn. Ten gevolge van het onderhoud met lord Cowley moet Z. M. afgezien hebben van de ondersteuning der Oostenrijksche belangen en meer de inzigten van Engeland toegedaan zijn. Zooveel is zeker dat lord Cowley over zijn verblijf te Biarritz uitermate te vrede is.

Volgens een ander berigt zou de volgende schikking zijn getroffen. Sardinië zou het gedeelte van het gebied van Mantua, alwaar zijn leger tijdens het sluiten van den wapenstilstand stond, behouden, en zich belasten met 3/5 deel of 270 millioen der schuld. Het verschil betreffende het rayon der vestingen zou gedeeld en dit rayon op 3000 ellen bepaald zijn.

— Prins Napoleon is uit Zwitserland plotseling teruggekeerd, waartoe de minder gunstige gezondheid van zijnen vader aanleiding heeft gegeven.

— De bisschop van Nantes heeft opentlijk zijne goedkeuring geschonken aan het vroeger vermelde protest van den bisschop van Orleans, niet alleen in zijn eigen naam, maar ook in die der geheele bevolking van Bretagne.

— In de vorige week heeft men twee malen pogingen aangewend om den spoortrein van Beziers naar Narbonne uit het spoor te doen loopen. De maatregelen daartoe waren met veel overleg genomen, maar hebben hun doel gemist. Er wordt een streng onderzoek naar de schuldigen gedaan.

— De hertogin van Parma zal zich te Zurich vestigen. Zij heeft in het hôtel waar thans de conferentie hare zittingen houdt vertrekken gehuurd tot 15 April van het volgende jaar.

ITALIE.

Het vermoorden van den kolonel Anviti te Parma wordt, naar de berigten te oordeelen, door geheel Italie eenstemmig afgekeurd. Omtrent de omstandigheden, waarmede die misdaad gepaard ging, verneemt men thans nog eenige nadere bijzonderheden. Het slagtoffer is niet levend door de straten gesleept; men had hem reeds in de kaserne met dolksteken afgemaakt; en het is dus aan het lijk geweest, dat eene dolzinnige menigte hare woede heeft getoond. Twee officieren van de nationale garde hebben nog getracht de volksmenigte tot bedaren te brengen, maar dit mogt hun niet gelukken.

Het officiële blad van Sardinië, van den moord sprekende, zegt: De vreeselijke misdaad, te Parma gepleegd, heeft in ons land dat gevoel van afschrik en ontzetting opgewekt, 't welk soortgelijke gebeurtenissen bij eene Christelijke en beschaafde bevolking te weeg brengen. De afkeuring van dit feit is hier dan ook algemeen en wanneer wij daarvan spreken, dan is het om hulde te brengen aan de zedelijke begrippen van onze bevolking.

Intusschen zal het gebeurde ongunstig werken op den algemeenen toestand. Velen, vooral in den Kerkelijken Staat, verlaten het land. Aan den anderen kant stellen vreemdelingen, die wegens zaken naar Italië geroepen worden, hunne reis naar dit land uit, omdat men niet weten kan wat daar binnen kort zal gebeuren. Van daar een staat van kwijning in alle zaken, die de ongunstige volksstemming niet weinig vermeerdert. Vooral te Venetië moet de stemming zeer slecht wezen. Men berekent dat van de 125,000 zielen aldaar niet minder dan 45,000 armlastig zijn, hetgeen tot dusverre nog niet beleefd is.

— In den brief, door Mazzini aan koning Victor Emmanuel geschreven, wordt niet veel vertrouwen gesteld. Men gelooft, dat hij dien geschreven heeft alleen om van zich te doen spreken en de aandacht op zijn persoon te vestigen. Zooveel schijnt zeker, dat bij eenigen zijner aanhangers in de Legatiën papieren gevonden en in beslag genomen zijn, die over zijne handelingen geen gunstig oordeel doen vellen.

— De regering van de Romagna heeft eene nieuwe inrigting der universiteit van Bologna, welke voorheen tot de vermaardste hoogescholen van Europa behoorde, vastgesteld. Daarbij zijn ook nieuwe leerstoelen opgerigt, onder anderen een leerstoel voor het algemeene en het constitutionele staatsregt.

— Te Bologna hebben de ambtenaren thans ook den eed van getrouwheid aan den koning van Sardinië afgelegd.

— In Toskane en Modena is reeds last gegeven om de gebouwen, welke voor de heffing der tolregten op de Toskaansche grenzen dienen, te verkoopen; ook is er bepaald dat al het aanwezige geld op den Sardinischen stempel zal hermunt worden.

— Te Genua traden onlangs drie personen, een man en twee vrouwen, in een koffijhuis en eischte limonade gazeuse. De knecht schonk in en de drie personen dronken hunne glazen dadelijk uit, met dat gevolg, dat de man dadelijk dood nerviel, terwijl de beide vrouwen na weinige oogenblikken den geest gaven. In plaats van de gevraagde limonade had de knecht gegeven een aftreksel van bittere amandelen, dat in zeer geringe mate in de limonade gazeuse wordt gedaan, en zeer zwaar vergift is.

PRUISSEN.

BERLIJN, 9 October.

De toestand des konings is thans weder veel verergerd. Hij is zoo zwak dat hij zich bijkans niet meer kan bewegen.

— In de plaats van den heer von Richthofen, die zwarigheden heeft gemaakt, zal de graaf Eulenburg waarschijnlijk de expeditie naar Japan als diplomatiek agent vergezellen. Voorts verneemt men dat er uitzigt bestaat, om den bekenden reiziger Wilhelm Heine te New-York, die bereids eene expeditie naar Japan mede gemaakt heeft en daarvan eene beschrijving in 't licht heeft gegeven, aan deze expeditie te doen deelnemen.

— De regering van Mecklenburg-Schwerin heeft eene bekendmaking uitgevaardigd, waarbij de deelneming aan de Frankforter nationale vereeniging, en aan andere politieke vereenigingen, tegen de bestaande bonds-instellingen gerigt, wordt verboden.

— Uit Leipzig meldt men, dat de heer Bruno Lindner, professor in de theologie aan de hoogeschool aldaar, in hechtenis is genomen onder beschuldiging van het ontvreemden van een groot aantal kostbare handschriften en zeldzame drukwerken.

— Een dagblad van Hamburg geeft eenige bijzonderheden op van een concordaat, dat op 28 Augustus ll. tusschen den groothertog van Baden en den bisschop van Freiburg is gesloten. De groothertog zal 700 pastoors benoemen, maar op voordragt van den bisschop, die ook de magt bezit, om hen, die door de regering werden voorgesteld, te weren. De bisschop zal er 200 benoemen. De bisschop heeft het geheele beheer over de universiteit en over de kerkelijke goederen en geeft alleen kennis van zijne handelingen aan het bestuur.

— Uit Munchen meldt men dat de bekende dierschilder, Eduard Wagner, op eene noodlottige wijze om het leven is gekomen. Hij had zich met een vriend naar een bosch begeven, op eenige uren afstands van Munchen gelegen, ten einde er studiën te maken. Hij was met zijne schilderbenoodigdheden beladen en droeg daarbij, een minnaar der jagt zijnde, een geweer op den rug. Door een toeval struikelde Wagner en viel; het geweer ging los en het schot vloog den ongelukkige door het hoofd, zoodat hij oogenblikkelijk den geest gaf. Hij was slechts 29 jaren oud.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 8 October.

Het onlangs uitgevaardigd keizerlijk besluit, nopens de kerkelijke en schoolaangelegenheden der protestanten, is door dezen, inzonderheid in Hongarije, ongunstig opgenomen. Zij voeren namelijk aan, dat het daarin uitgedrukt hoofdbeginsel hetzelfde is dat, hetwelk, nu 3 jaren geleden, door den minister van eeredienst aan de districts-vergaderingen ter goedkeuring ingediend en door dezen bepaaldelijk bestreden werd. Voorts kennen zij der regering niet de bevoegdheid toe, om wetten voor de protestantsche kerk uit te vaardigen, daar dit strijdt tegen het gewaarborgde regt van vrije regeling van eigen aangelegenheden. Ten slotte verlangen zij toestemming tot oprigting eener synode, wier besluiten aan het oordeel des keizers zouden worden onderworpen. De onderscheidene grieven tegen de in te voeren wet zullen in een adres den keizer worden bekend gemaakt.

— De *Oest. Zeit.* meldt dat te Venetië talrijke inhechtenisnemingen hebben plaats gehad, ten gevolge van de ontdekking eener vertakking van het comité ter bevordering van de verhuizing naar Lombardye.

— In het Zalad-comitaat is een pont, waarmede 40 menschen, 2 rijtuigen en 6 paarden over de Mur werden gezet, omgeslagen. Het vaartuig was overladen en daardoor was het touw gebroken. Men heeft geen enkel persoon kunnen redden.

INGEZONDEN.

Het Pieterskerkplein.

Het woord van den wijzen Koning, »er is niets nieuws onder de zon" moge al tot een spreekwoord geworden zijn, de tijd waarin wij leven tracht evenwel zoo op allerlei wijzen dat woord te logenstraffen, dat men zich vaak niet meer behoeft te verwonderen, wanneer men het meest ongehoorde gebeuren ziet, of het minst vermoedde als in een oogwenk ziet te voorschijn roepen.

Wie toch, die nog pas eenige dagen geleden het S^t. Pieterskerkplein over wandelde, hetzij om uit den aard zijner betrekking van een ander gedeelte der stad naar het Academiegebouw te gaan, hetzij om, om de eigenaardige bekoring die dat plein aanbood, daaraan boven een' anderen weg de voorkeur te geven, — wie, herhaal ik, zou toen hebben kunnen denken dat die ruimte, midden in de stad gelegen en door de meest fatsoenlijke straten en grachten als omheind, toen reeds door enkelen bestemd was om in eene arbeiders kolonie te worden herschapen.

»Zijn de armen dan ook geene menschen, en behooren ze niet evenzeer eene ordentlijke woonplaats als gij en ik?" Wel zeker antwoord ik. Maar de wedervraag is gereed en ligt voor de hand, waarom kiest de meer gegoede burger dan Breêstraat of Rapenburg of Hooigracht boven eene der mindere buurten tot de plaats zijner woning uit, volgt er niet uit dat even belagchelijk als men het noemen zou wanneer de arbeider in zwarten rok of pels gewikkeld 's morgens naar werk ging, het ook rationeel is dat het verschil van stand in de maatschappij, tenzij dan om enkele redenen van uitzondering, zich ook in de woonplaats openbaart. En hoe hoogen lof men aan de philantropische ideën van HH. Diakenen der Herv. gemeente moge toezwaaijen, onmiskenbaar is 't dat zij hun menschlievend doel even goed hadden kunnen bereiken, zonder juist een plein midden in de stad gelegen tot het centrum hunner edelaardigheid te bestemmen; zonder juist hen die om dit plein wonen, en reeds zooveel derven wat bewoners van andere straten en grachten ruimschoots genieten, het eenige wat zij hebben, een ruim uitzigt, te benemen; zonder juist de eigenaars van panden dáár gelegen onwillekeurig aanmerkelijk te benadeelen door den stand hunner perceelen belangrijk te verminderen.

Neen, toen Diakenen het plan opvatteden om den minvermogenden eene betere woning te verschaffen, toen hadden ze ook evenzeer gedachtig moeten zijn aan hen die hun die minder bedeelden helpen ondersteunen, en dan zou zeker hun oog op eene andere plaats dan juist op het Pieterskerkplein gevallen zijn.

Steller dezer weinige regelen hoopt daarom dat de Raad dezer gemeente zoowel op het belang der armen, als op dat der ingezetenen die om het Kerkplein wonen letten zal, en zonder HH. Diakenen, die overeenkomstig den aard hunner betrekking alleen door menschenliefde gedreven gehandeld hebben, voor het hoofd te willen stooten, hun ter bereiking van hun doel zoodanige plaats zullen aanwijzen die even goed daarvoor geschikt is, en door bebouwing het grijze Leyden, evenwel zoo arm aan pleinen, minder ontsieren zal.

X.

AKADEMIE-NIEUWS.

PROMOTIE AAN DE UTRECHTSCHE HOOGESCHOOL.

Den 8sten October de heer H. A. de Groot, van Utrecht, in de regten, met *Theses*.

PROMOTIE AAN DE GRONINGSCHE HOOGESCHOOL.

Den 8sten October de heer H. H. Sanders, med. doct. te Kiel-Windeweer, in de verloskunde.

STADS-BERIGTEN.

VERGADERING van den Gemeenteraad van Leyden, Donderdag den 13den October 1859, 's namiddags ten 2 ure.

Onderwerpen:

1°. Begrootingen voor 1860:
  a. van de gesubsidieerde godshuizen,
  b. van de gesubsidieerde armbesturen,
  c. van de niet gesubsidieerde gemeente-instellingen van weldadigheid.

2°. Voordragt tot het opzeggen van in gebruik gegeven gemeentegrond aan J. Platteel.

3°. Voordragt tot wijziging der voorwaarden omtrent de invordering van het bruggeld.

4°. Voordragt tot het indienen van een adres betreffende de spoorwegen.

5°. Adres van J. Schoutema Jansz., tot het stellen van 2 steenen beeren.

6°. Adres van C. J. Verbave, tot het dam maken van eene naar buiten openstaande deur.

7°. Adres van H. Bonda, tot het doen uitloopen van vuil water in het Stadsriool.

8°. Adres van J. van der Tuin en T. J. Bassie, betreffende gemeentegrond.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN LEYDEN,

Gezien 1°. het door Gedeputeerde Staten dezer provincie in hunne handen gesteld request van Mren REGENTEN DER ROOMSCH-CATH. ARMEN EN WEEZEN alhier, waarbij zij vergunning vragen tot de plaatsing van een *Stoomketel* in het Wees- en Oudeliedenhuis onder hunne administratie, staande en gelegen aan de westzijde der St. Jakobsgracht, geteekend Wijk II. No. 149, 150 en 151, Kadastraal bekend Sectie E. No. 943; en

2°. het adres van HENDRIK JOHANNES HERTOG, Winkelier in Galanterien, wonende alhier, houdende verzoek om het pakhuis in de Heerensteeg, belend aan het huis in de Nieuwsteeg Wijk IV. No. 721, gedeeltelijk tot *Paardenstalling* te mogen doen inrigten.

Gelet op het Koninklijk besluit van den 31sten Januarij 1824, rakende vergunningen ter oprigting van sommige Fabrieken en Trafieken;

Doen te weten, dat tot het hooren der eigenaars en bewoners van de naastbijgelegene en belendende panden, ten opzigte der informatiën *de Commodo et Incommodo*, door Burgemeester en Wethouders zal worden gevaceerd op het Raadhuis dezer Gemeente, op Maandag den 17den October aanst., des voormiddags ten 11 ure; zullende de belanghebbenden verpligt zijn, hunne bezwaren tegen die verzoeken op dien tijd in te brengen, terwijl bij verzuim daarvan, zij gehouden zullen worden zich tegen de inwilliging niet te hebben verzet.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
LEYDEN, 11 October 1859. [illegible]ENBEEK, Burgemeester.
v. PUTTKAMMER, Secretaris.

ADVERTENTIEN.

Heden overleed, na eene kortstondige ongesteldheid, mijne geliefde Echtgenoote JANNETJE LANGENBERG, in den ouderdom van bijna 63 jaren, diep betreurd door mij en mijne Kinderen.

H. IMANS,
LEYDEN, 6 October 1859. Logement- en Stalhouder.

Heden overleed tot onze diepe droefheid onze geliefde Moeder HENDRIKA KROS, Wed. van den Wel-Edelen Heer ADRIANUS NOORDENDORP.

S. P. H. NOORDENDORP.
LEYDEN, 7 October 1859. J. S. A. NOORDENDORP.

Algemeene en bijzondere kennisgeving.

Nog diep gegriefd over den dood onzer geliefde Moeder, trof ons 2 dagen later een tweede slag, door het overlijden van onzen geachten Vader, HENDRIK IMANS, in den ouderdom van 75 jaren.

Uit naam hunner Kinderen en Behuwdkinderen.
LEYDEN, 8 October 1859.

Heden overleed aan hevige zenuw zinking-ziekte mijn veel belovende jongste Zoon JOHANNES JACOBUS, in den leeftijd van ruim 18 jaren.

Wed. J. J. BOELE,
OEGSTGEEST, 8 October 1859. VAN DER PAAUWERT.

Eenige kennisgeving.

Heden overleed, aan eene korte ongesteldheid, de Heer J. DE BRUIN, *gepensioneerd Sergeant*, in den ouderdom van 51 jaren, diep betreurd door haar, met wien hij wenschte eerlang in den Echt te treden.

LEYDEN, 11 October 1859.

De Ondergeteekende betuigt zijnen innigen dank, voor de bewijzen van deelneming, hem en de zijnen betoond bij het verlies van zijnen jongsten Zoon.

C. F. GERIKE.

BIDSTOND

VOOR

DE UITBREIDING DER EVANGELIE-VERKONDIGING ONDER DE CHINEZEN,
Op Maandag den 17den October 1859,
In de Zaal Noordeinde, Wijk 1. No. 29,
Des avonds ten *half acht* ure.

Allen die iets te vorderen hebben van of verschuldigd zijn aan den boedel van den Heer HENDRIK IMANS, in leven *Logement- en Stalhouder*, te *Leyden*, en aldaar op den 8sten October 1859 overleden, worden verzocht daarvan vóór den 31sten October 1859 **aangifte** of **betaling** te doen ten Kantore van den Notaris A. VAN LEEUWEN, te *Leyden*.

WEGGERAAKT

een **gouden Broche**, gaande den Nieuwen Rijn, Watersteeg, Hoogewoerd en verder den Leiderdorpschen weg (Hooge Rijndijk); de eerlijke Vinder gelieve dezelve, tegen eene goede belooning, terug te bezorgen bij de Wed. J. W. BROUWER, Boekhandelares, Nieuwen Rijn, te *Leiden*.

De COMMISSIE VOOR DE MASKERADE, in 1860 door het Leydsche Studenten-Corps te houden, noodigt allen, die voor Leveranciers ten behoeve van gezegde Maskerade in aanmerking wenschen te komen, uit, om voor 1 November zich met *gefrankeerde* brieven te adresseeren aan haren Secretaris.

Namens de Commissie voornoemd,
A. BLOEMBERGEN, *Secretaris*.

Tot meerder hulp, verlangt men *ten spoedigste* een **Bediende** in de GEMEENTE APOTHEEK te *Leyden*.
Adres aan gemelde Apotheek.

LOOPER.

Een vlugge **Boodschaplooper** kan dadelijk in dienst treden. Adres met *franco* brieven onder Letter **A.** of in persoon, bij den Boekhandelaar D. NOOTHOVEN VAN GOOR, te *Leyden*.

AANBESTEDING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN RHIJNSBURG maken bekend, dat zij voornemens zijn, onder nadere goedkeuring van Heeren Gedeputeerde Staten van Zuidholland, op Dingsdag den 8sten November aanstaande, des voormiddags ten *elf* ure in het Raadhuis aldaar **aan te besteden**:

Het vergrooten en veranderen van het bestaande Schoollokaal.

Voorts dat het Bestek, Plan en de Voorwaarden dier Aanbesteding, ter lezing zijn nedergelegd ten Raadhuize voornoemd en dagelijks, met uitzondering van den Zondag, van des morgens 10 tot des namiddags 2 ure, voor belanghebbenden zijn te bezigtigen.

J. C. MEYBOOM, Burgemeester.
J. VAN EGMOND, Wethouder, loco Secretaris.

Bij den Boekhandelaar P. ENGELS, in de Nieuwsteeg, zijn verschenen:

DE WELGELIJKENDE PORTRETTEN

VAN DE WELEERWAARDE HEEREN

W. VAN WETERING,
in leven Predikant bij de Nederd. Herv. Gemeente alhier. f 1.25.

D. CHANTEPIE DE LA SAUSSAYE,
Predikant bij de Waalsche Gemeente alhier. f 1.25.

GRAANMARKT TE ROTTERDAM, 10 October.

Tarwe, goede en puike van f 9.— tot f 9.40; mindere van f 7.50 tot f 8.75. Rogge: f 6.50 à f 7.—. Gerst: Winter f 4.30 à f 5.80; dito Zomer f 4.20 à f 5.10.

Te Amsterdam was de Tarwe, witte Poolsche en bonte f 9.90 tot f 10.20. Pruissische Rogge f 6.50 à f 6.60.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.
MAANDAG 10 October.

				Laagst. koers	Hoogst. koers	Gebleven
NEDERLAND	Werkelijke Schuld	à 2½	pCt.	64 3/8	64 1/2	64 1/2
Dito	Certificaten	〃 3	〃	77 5/16	77 5/8	77 5/8
Dito	dito	〃 4	〃	97 3/4	98	97 13/16
Amortisatie Syndicaat		〃 3½	〃	95	—	—
Handelmaatschappij		〃 4½	〃	[illegible]	—	—
O. I. Leening		〃 4	〃	97	—	—
Aandeelen Holl. Spoorweg		〃 4½	〃	—	—	—
Dito	Rijn-Spoorweg	〃 4½	〃	—	—	—
BELGIE,		〃 2½	〃	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD		〃 2½	〃	51 13/16	—	—
Dito dito		〃 4½	〃	—	—	—
FRANKRIJK, Certif.		〃 3	〃	—	—	—
Dito	dito	〃 4½	〃	—	—	—
SPANJE, Obligatiën		〃 1½	〃	33 11/16	33 3/4	33 11/16
Dito Obligatiën		〃 3	〃	—	—	—
Dito Binnenl. à 6 m.		〃 3	〃	43 1/16	43 3/16	43 1/16
Bewijzen Coupons				—	—	—
PORTUGAL, te Londen		〃 3	〃	44 3/4	44 13/16	44 3/4
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816		〃 5	〃	104 3/8	104 1/2	104 1/2
Dito dito 1828 en 1829		〃 5	〃	102	102 1/8	102
Certif. bij dito 1831 en 1833		〃 5	〃	86	86 1/4	—
Dito 1840		〃 4	〃	82 13/16	82 7/8	—
Dito bij STIEGLITZ & Co.		〃 4	〃	82 3/4	82 7/8	—
Dito dito Nieuwe		〃 4	〃	82 7/8	—	—
Inschrijving in Assign.		〃 6	〃	63 3/4	—	—
Certificaten van dito		〃 6	〃	—	—	—
POLEN, Aandeelen 1835		fl. 500	f	—	—	—
Dito Obligatiën		〃 4	pCt.	78 3/4	78 7/8	—
PRUISSEN, Obl. te Londen		〃 4½	〃	101 3/4	—	—
OOSTENRIJK, W. B bij Goll.		〃 5	〃	—	—	—
Dito		〃 4	〃	—	—	—
Dito Metall.		〃 5	〃	54 7/8	55 1/2	55 1/8
Dito Nieuwe		〃 5	〃	74 3/4	74 7/8	74 7/8
Dito 1847		〃 2½	〃	29 1/2	29 9/16	—
BRAZILIE, 1824 100 £		〃 5	〃	99 7/8	100	—
SARDINIE,		〃 5	〃	—	—	—
PERU, Geldleening 1824		〃 4½	〃	—	—	—
VENEZUELA, Obligatiën 6 pCt. nu		〃 5	〃	26 3/8	26 1/2	—
GRENADA, Obligatiën		〃 3½	〃	15 3/4	15 13/16	—
MEXICO, Obligatiën 1851		〃 3	〃	21	21 1/8	—
N.-AMERIKA, Bankactiën				—	—	—

Grieken 3⅝ 3 3/16.
Braz. 1843, £ 100, 4½ pCt. 99½.
Koers van het Geld: Beleening 3 pCt. Prolongatie 3 pCt. Wissel-Disconto 3.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. C. DRABBE.